

Poštnina plačana v gotovini

ŠT. 12 • LETO IX.

1939

«Izseljenski vestnik» izhaja mesečno. — Uredništvo in uprava: pisarna Družbe sv. Rafaela, Tyrševa cesta 31/I. v Ljubljani, telefon šte. 40-41. — Naročnina: za Jugoslavijo letno 15 din, za dijake 12 din; za inozemstvo letno: Argentina \$ 3, Belgija 25 Blg. Frs., Francija 20 Frs., Holandija 1 Gold., Italija 15 Lit., Nemčija 2 RM, U.S.A. 50 c. — Oglasi po dogovoru. — Odgovorni urednik: Viktor Plestenjak, Ljubljana, pisarna Družbe sv. Rafaela na Tyrševi cesti šte. 31/I. — Za Zadržno tiskarno v Ljubljani: Maks Blejec.

Vsem rojakom doma in po svetu želita blagoslovljen Božič in srečno novo leto

*Družba sv. Rafaela
in Izseljenska zbornica*

Ob koncu leta

Devet let našega lista je pri kraju. Potreba je rodila ta list in neomajna volja, da ob dvanajsti uri postavimo slovenskemu narodu klicarja, ki bo njegov glas šel preko svetovnih širjav, iskajoč in zbirajoč razkropljene brate in sestre ob slovenski besedi in pesmi, budeč v njih zavest, da mati Slovenija na tiste, ki so ji bili iz naročja vzeti, ni pozabila.

Ljubezen je vodila Vestnik v življenje. Ker je zrastel iz tistega pravira moči, ki je slovenski narod v težkih, a zato slavnih stoletjih njegove zgodovine branila in mu ohranjela najdražje, kar je prejel od Boga: narodnost in jezik, — v stiskah in bojih ni klonil.

Koliko truda in žrtev je bilo vloženih v teh devet let, ko je list romal po trpki poti, ne imajoč ob sebi drugega kot živo vero v to, kar bi moglo koristiti slovenski stvari, z eno edino mislijo — boriti se do zadnjega za tiste, ki jih je življenjska pot zanesla proč iz domovine.

S hvaležnim priznanjem se ob prazniku betlehemske Luči spominjamo vseh, ki so s čistim idealizmom spremljali Vestnik na težki poti, vsem, ki so nesebično prispevali svoj delež k njegovemu razvoju.

Z zaupanjem, gledamo v deseto leto, z neomajno voljo, da izvedemo to, kar terja od nas usodni čas, — nam tako neprijazen.

In v tem upanju pozdravljamo vse brate in sestre doma in po svetu ter prosimo božje Dete, naj nakloni vsem naročnikom in sodrušnikom obilo svojega blagoslova ob praznikih in v novem letu.

Uredništvo in uprava.

H

Obrestujemo vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu z najugodnejšo obrestno mero.

Dajemo posojila: vsake vrste.

Kupujemo, prodajamo in posojujemo vrednostne papirje.

Opravičujemo vse posle denarnih zavodov.

Dravska banovina jamči z vsem svojim premoženjem in davčno močjo za naše obveznosti.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

Ljubljana
Maribor
Celje
Koper

Jan Plestenjak:

Božični razgovor

Otrok: Mati, kako je to,
saj je od tega že dolgó,
pa očka ni in ga od nikoder ni.
Veš, pa kako svetó
mi je pripovedoval,
ko mi je za slovo odpustke kupoval:
»Saj pojdem le za leto dni,
saj pojdem le za leto dni,
a do tedaj le bodi brez skrbi,
tvoj očka hišico zgradi«.
In glej, pa ni ne hišice in ne očeta,
pa vendar bila je obljuba sveta.
In sedaj, že trikrat jaslice sem mu pripravil,
vsak dan Boga sem prosil, da očka bi pri jaslicah pozdravil.
A njega ni...

Mati: Veš, sinko, to ni kar tako.
Očkova pot je šla preko morja,
očkova pot skoro ne pozna meja
in do kruha je tako malo steza,
o, ti še ne veš, in koliko solza!
O, vem, očka obema je hišo obetal.
Jo v sanje je, v solze in delo vpletal
za naju oba...
Zato sva sama, sama...
Toda ne jokaj, joj, kako rad naju ima!

Otrok: Pa mu piši, piši prelepo
da ga čakava vsak Božič tako težkó
in piši, naj vse pozabljeno bo:
nič ni treba hiše, iz misli naj jo izbriše,
le domov naj pride in naj ostane doma,
da ne bova tako žalostno sama.

Mati: Pa res...
To misel stiskam v duši že leto dni
pišem mu, da sprožil si jo ti.

Otrok: Piši mu še, naj le pohiti,
še je čas, da potic ne zamudi;
in piši mu še, da pri jaslicah
vsak dan zanj lučka gori.

Izseljenska zbornica ali izseljenski svet?

«Novi Iseljenik», hrvatsko glasilo SORIS-a (»Saveza organizacija iseljenika«) v Zagrebu razvija v svoji zadnji številki misel o ureditvi izseljenske službe za hrvatsko banovino, ki jo je izdelal tajnik g. Bartulica. List pravi, da je v njegovih izvajanjih nakazan »razvoj vsega dela za ureditev izseljenske službe raznih izseljenskih ustanov, ki naj bodo sestavni deli te službe, v prvi vrsti Izseljenske zbornice, ki mora postati glavna in osnovna ustanova sodelovanja izseljencev z domovino, posebno pri izseljenskem muzeju in inštitutu, ki naj bosta najboljša vez in podlaga tega sodelovanja, in Izseljenskega sveta, ki naj bo skupni organ celotne banovinske izseljenske oblasti in izseljenskih ustanov. Njegova važna naloga bo, da regulira in združuje vse njihovo delo s posebnim konstruktivnim vodstvom.»

Hrvatska banovina za Izseljensko zbornico.

Iz teh besedi je razvidno, da so si Hrvatje za svojo izseljensko službo v Zagrebu v celoti osvojili vse načrte Izseljenske zbornice, kakor jih je zamislila naša Družba sv. Rafaela, jih predlagala pri vseh državnih izseljenskih kongresih in pri naših belgrajskih in banovinskih oblasteh, in kakor jih je že deloma izvedla z ustanovitvijo svoje Izseljenske zbornice. Naše slovenske Izseljenske zbornice Družba sv. Rafaela še ni mogla izvesti v celotnem svojem načrtu, kakor si ga je zamislila. To pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, za katera že dve leti zaman prosimo. Ko bi bila Družba sv. Rafaela naletela na isto radodarno razumevanje svojih načrtov, kakršnega so bili deležni Hrvatje in do kakršnega je imel slovenski narod vse božje in človeške pravice, bi bila svojo Izseljensko zbornico uredila že do popolnosti. Tako pa imamo sicer Izseljensko zbornico ustanovljeno, jo tudi vodimo, kolikor nam malenkostna finančna sredstva dopuščajo, vendar do tistega razmaha, kakršnega imamo v načrtu, je pa nismo mogli razviti in je tudi ne bomo mogli, dokler ne dobimo v Ljubljano tistih finančnih sredstev, ki so zanj potrebna.

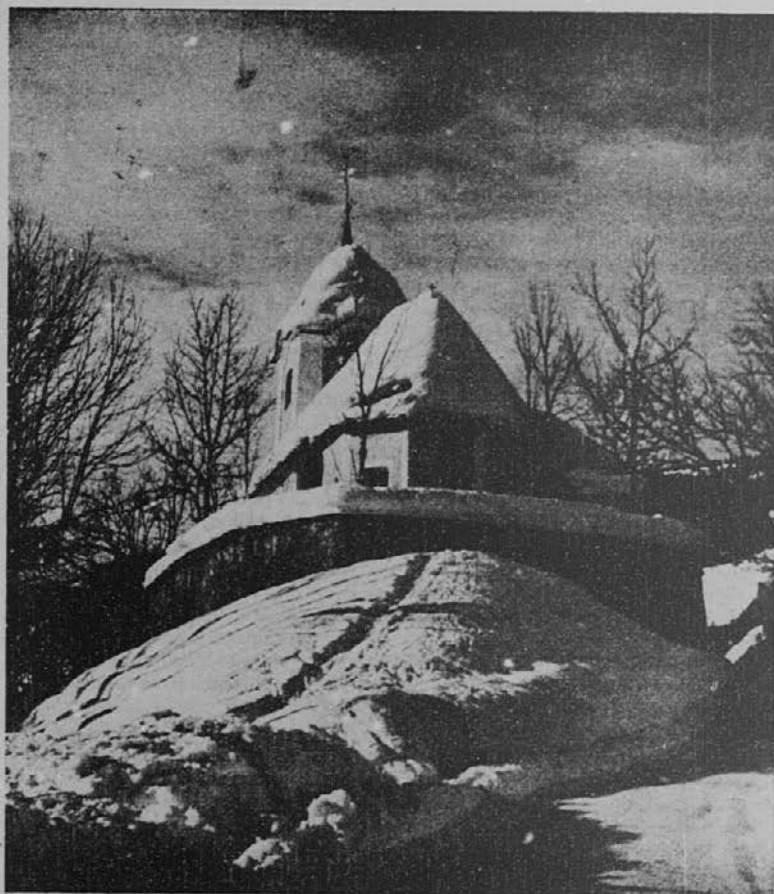
To je edino pravilno.

Da so se Hrvatje odločili, da izvedejo izseljensko zbornico v njeni celotni prvotni zamisli, je vsekakor modro in edino pravilno.

Vsaka pravilna in uspešna ureditev izseljenske službe se mora postaviti na fundamentalno stališče: »Nič za izseljence brez izseljencev!«

Izseljenci niso kakšna nezavedna masa, ki ne ve, kaj hoče, ki morda potrebuje kakšnega našega očetovskega varuštva, še manj kakšnega diktatorstva. Nasprotno! Vse naše dosedanje izseljensko skrbstvo ni rodilo za naše izseljence tistih uspehov, kakršne bi lahko v primeri z ogromnimi milijoni, ki so se zanj potrošili, edino zato, ker se je to osnovno stališče prezrlo.

Zato se je Družba sv. Rafaela pri svojem delu takoj od začetka postavila na stališče, da je treba doseči najprej sodelovanje samih izseljencev kakor za našo državno tako za našo banovinsko, pa tudi za našo privatno izseljensko službo. Zato je sklicala že tri izseljenske kongrese, na katere je skušala privabiti čim največ izseljencev samih, da so povedali, kaj in kako hočejo, ali pa je skušala dobiti vsaj primernih poročil iz kar največ izseljenskih naselbin po svetu.

Kliše „Planinskega vestnika“

Cerkev v Ratečah

Foto dr. A. Brilej

*Sveta noč — blažena noč,
vse že spi, je polnoč . . .*

Vendar pa za trajno pridobitev izseljencev za sodelovanje pri izseljenski službi tu doma tudi kongresi sami kot taki niso zadostovali in ne zadostujejo. Posamezni primeri so gotovo rodili lepe sadove, a trajnih ne. Tako smo prišli nujno in popolnoma umljivo na zamisel Izseljenske zbornice in jo tudi že kar ustanovili.

Članstvo Izseljenske zbornice.

Po naši zamisli naj je to organizacija, v kateri bodo včlanjene pred vsem vse **privatne izseljenske organizacije tu doma**. Katere druge organizacije, morda celo občine, župnije, banovinski uradi, kakor se je prvotno mislilo, naj bi še tvorile članstvo zbornice, je vprašanje, o katerem bo treba še razpravljati. Drugi del pa tudi obsega vse **organizacije naših izseljencev samih** iz vsega sveta, ki bi jih bilo treba pridobiti, da se Zbornici pridružijo. Le na ta način je možna praktična in uspešna zveza tujine z domovino in obratno. Na ta način bomo dosegli pravi izseljenski parlament, kjer bosta tujina in domovina skupno reševali vsa vprašanja, skupna domovini in tujini. Druge poti, da bi se doseglo načelo »Nič za izseljence brez izseljencev«, Družba sv. Rafaela še ni našla.

Proti imenu »zbornica«.

Kakor je pa zamisel Izseljenske zbornice edino pravilna in jo je sprejela z veseljem tako domovina kakor tudi naša tujina, so pa v Ljubljani nastale težave glede njenega imena. Letni občni zbor državne organizacije »Saveza Iseljeničkih Organizacij« je leta 1937. načrt Družbe sv. Rafaela o ustanovitvi Izseljenske zbornice, kakor tudi njeno ime navdušeno sprejel in sklenil posebno resolucijo, v kateri je zahteval, da se te zbornice vsaj v Ljubljani in Zagrebu uradno ustanove. V Ljubljani so pa rekli, da je organizacija sicer dobra, da pa je ime »zbornica« postalo terminus technicus za posebne, svojske organizacije raznih stanov, tako delavstva, trgovstva, obrtništva, zdravništva itd., da se zato nikakor ne more dovoliti, da bi se tudi ta organizacija za reševanje izseljenskih vprašanj smela ali mogla imenovati »zbornica«.

Toda popolnoma neupravičeno.

Res je, da izseljenstvo ni poseben stan. Tudi moramo priznati, da bi članstvo Izseljenske zbornice obstajalo tudi iz organizacij zunaj naše države. Kljub temu pa imajo v Zagrebu popolnoma prav, ko vztrajajo na tem, da so svoji organizaciji dali ime »zbornica« vkljub vsem ugovorom. Če imamo lahko francosko-angleško trgovsko zbornico in slične zbornice, ki imajo tudi svoje člane zunaj države, zakaj bi to ne smelo biti pri Izseljenski zbornici?

Cetudi izseljenstvo res ni poseben stan, je pa to posebno stanje velikega dela našega naroda, ki ima tako svojske in sebi tako lastne potrebe in razmere, da tvori zase popolnoma zaokroženo celoto, ki je za narod in državo naravnost življenjskega pomena. Nekateri so smatrali celo pravilno, da ga imenujejo kar »našo deseto banovino«.

Bodimo praktični!

Poleg tega pa ne smemo pozabiti tudi na to: Če smo do sedaj res z besedico »zbornica« pojmovali take izključno stanovske ustanove, pa se je danes pokazala nujna potreba in velike državne ter narodne koristi zahtevajo, da pojem tega imena razširimo in dodamo tem obstoječim zbornicam še zbornico z nekoliko drugačnim obeležjem, drugačno ureditvijo; zakaj bi morali biti tako ozkostrčni, da bi zaradi ljubeza imena škodovali toliki in tako važni zadevi našega naroda in

naše države? Če do sedaj nismo imeli takih zbornic, pa se je pokazalo, da so danes potrebne in koristne, za božjo voljo, zakaj bi jih ne smeli ustanoviti? Ali nimamo danes sto in sto stvari, ki so se pojmovala še lansko leto popolnoma drugače kakor se danes? Prišla je potreba, nastale so nove razmere, koristi naroda in države so zahtevale, pa se nismo in se nismo smeli pomišljati, da bi ne prelomili s preteklostjo in si ustanovili nekaj, kar je bilo popolnoma nasprotno vsemu našemu dosedanjemu pojmovanju.

Družba sv. Rafaela je po svoji dolgoletni izkušnji in po svojih številnih razgovorih in posvetovanjih z najrazličnejšimi poznavalci izseljenskega vprašanja tu doma in v tujini prišla do istega zaključka, do katerega so prišli tudi v Zagrebu: Izseljenska zbornica je edino pravilna, pa tudi edina uspešna ustanova, ki more to veliko naše narodno vprašanje uspešno reševati. Se veseli smo, če smo našli način, ki lahko uredi našo izseljensko službo tako, da obeta novo dobo našega narodnega, državnega in privatnega izseljenskega skrbstva, in da bomo mogli popraviti vse napake, storjene do sedaj. Nikdar namreč ne smemo izgubiti izpred oči strašnega dejstva, da ima naš narod polovico sebe zunaj svojih ožjih in državnih meja, česar noben drug narod nima. Reševanje izseljenskega vprašanja je pri nas obenem reševanje našega narodnega obstoja. Če pa gre za tako velike stvari, ali se smemo samo za trenutek pomišljati storiti vse, kar bi nam le količkaj moglo pri tem pomagati?

Nasvetovali so nam ime »Izseljenski svet«. Vendar »Izseljenski svet« nikdar ne more doseči uspehov »Izseljenske zbornice«.

Tudi Izseljenski svet slovenske banovine bi potreben in ga bomo morali ustanoviti. To bo pa vez, ki bo vezala uradno banovinsko izseljensko službo s privatno v Zbornici.

Dolžnost Družbe sv. Rafaela bo zato, da vztraja pri imenu »zbornica« in stori vse, da izvojuje tudi uradno potrditev tega imena, prav tako kakor dela v Zagrebu »Savez Iseljenskih Organizacij«.

F. V.:

Slovenci v Holandiji

Ko sprevod odide, je cesta še vedno polna ljudi. Nekateri so iz bližnjih naselij kar peš prihiteli k današnji slovesnosti, drugi zopet poganjajo svoj »fice-kolo, oddaljenejši so pridrdrali na motorjih, drugi so si pa najeli avtobus ter se udobno, kot bi šli na izlet, pripeljali v Heerlerheide. Cesta pred cerkvijo v Hessenbergu je že zasedena. Ljudje, ki hite mimo, si utirajo pot skozi množico ter radovedno opazujejo vesele in živahno nasmejane ljudi ter prisluškujejo govorici, ki sicer lepo, zveni, a je nerazumljiva.

Med množico ponosno stoje praporščaki v svojih častitih črnih rudarskih uniformah. Kapo jim krasi lična perjanica. Nad njimi plapolajo v jutranjem vetriču lepe zastave. Sonce odseva iz zlatih niti, ki so vdlane v podobo sv. Barbare, patrone rudarjev. Pristine slovenske barve se prelivajo na slikah teh zastav, ki so prav za prav bandera. Kajti te zastave nosijo verske simbole, ki so jih prinesli naši bratje po krvi iz svoje in naše domovine. V svojih srečih so jih prinesli ter jih ovekovčili na banžerih, da jih sedaj združujejo, jih dvigajo ter vse spominjajo na domovino tam daleč, daleč... Šest zastav je, šest društev. Veter pregiba lahko dragoceno blago: z zlom vezene črke se prikazujejo, da moremo razbrati: Društvo svete

Barbare v Heerlerheide... v Hoensbroecku... v Lutterade... v Brunnssumu... v Eygelshovenu... v Chevremontu...

Pred cerkvijo je vedno bolj živahno. Zdi se ti, kot bi bile čebelice pred panjem. Pa saj so Slovenci res pridni kot čebele. Zato tudi kmalu najdejo delo. Razmere so res take, da morajo često iz kraja, od rudnika do rudnika. Ob takih prilikah se snidejo stari znanci, stara prijateljstva ožive in potrdijo. Janez razlaga, kako se je preselil iz rudnika Maurits v Hendrik in je takoj sedaj bližje centrali in Heerlenu. Potem nekoliko obravnavajo razmere v rudniku, ko beseda kmalu zaide na domovino: Kaj pišejo od doma? Kaj je v Sloveniji novega? Kdaj je bil kdo poslednjič doma? Koliko more kdo pošiljati svojcem? Nekateri že po dvajset in še več let niso bili v domovini. Težko si predstavljajo, kako je sedaj vse drugače doma, kot je bilo nekdaj. Treba bo iti kdaj pogledat sveto domačo zemljo. In ob tem hrepenenju so ozeleneli temni kupi zemlje iz rudnikov, povečali so se, cerkvica se je zableščala iz zelenja na vrhu, domača vas je zrastle v rebri, fantovska pesem je zadonela na vasi in vrisk je udaril na uho, pritkavanje se je oglasilo. Solza se je utrnila po licu. To je domovina iz mladostnih dni. Čemu vendar sem šil v tujino, trdo in osorno, često kruto in malokdaj prijazno, vedno hladno in nikoli domače toplo? Kruh... Boljša doma skorjica črnega kruha kot v tujini kos belega, s krvjo in žulji v hlapčevanju zasluženega. Brez takih veselih dnevo, kot je današnji, ko vidiš domače obraze in ti boža ušesa materina govorica, bi težko vzdržal.

To so utrinki, ki padejo v dušo ob tem veselem razpoloženju. A ne, da bi ga kalili; še povečajo veselje: saj smo vsi Slovenci, ene matere sinovi, v istih težavah živimo, zato nas ista ljubezen in veselje poživlja.

»Gospod pater je že prišel,« zašumi med ljudmi. To je bodisi p. Bogumil Remec, ki se je odtrgal od študij v Valkenburgu in prihitel med naše izseljence, bodisi p. Prah, ki je za danes zapustil svoje ovčice v Belgiji ter prihitel čez mejo v Holandijo med rojake. Pater Teotim van Velzen, vsakemu našemu izseljencu v Holandiji dobro znani »pater Teotime«, je pa že med prvimi tu pred cerkvijo ter zbira okoli sebe pevce iz različnih društev, da bodo med sv. mašo prepevali to, kar so se med tem časom učili. Ljudje obkrožajo patra in srečni so, ko slišijo iz njegovih ust prijazno slovensko besedo.

Čas svete maše se je približal. Čemu neki še čakajo? Naše diplomatsko zastopstvo mora še priti. Še nekaj minut mine v prijaznem slovenskem pomenkovanju — kot nekdaj v domači fari pred cerkvijo po veliki maši.

Avto pridrži — narodne noše ga obstopijo. Ze se dvigne visoka postava našega

konzula g. dr. J. Miličiča. Ves je nasmijan in se rokuje s predsedniki poedinih društev sv. Barbare. Za njim je že izstopil g. dr. Ciril Škrjanc, prav tako v lepi diplomatski uniformi in še častni konzul g. Dupaunt iz Heerlena. Veselje in ponos odsevata našim ljudem z obraza. Saj so člani države, ki ima urejeno zastopstvo v Holandiji. V nekaj minutah je pozdrav končan, red narejen in organizirano odhajajo ljudje po skupinah v cerkev.

Pred cerkvijo v Hessenbergu.

Zastavonoše se vstopijo z zastavami spredaj pred klopmi, v prve klopi sedejo zastopnik države in pa odborniki društev, v ostale klopi se razvrstijo ostali. Zvonček zapoje — duhovnik prihaja pred oltar. Na koru se oglase orgle; niso sicer prave orgle, temveč le velik harmonij, a gospodična Slavica Zajčeva zna izvabiti iz njega orgelne glasove. Ko zapleše po zraku še taktirka patra Teotima, je vsa cerkev napolnjena z akordi, ki so holandskim ušesom nekam tuji, a vendar ugodno vplivajo. To so prelepe domače cerkvene pesmi slovenskega naroda. In kako boža ta pesem ušesa Slovencev v cerkvi, prodira jim do srca in dviguje dušo k Bogu. Hvalijo Boga, da jim dovoli v domačem jeziku javno moliti Njega Vsemogočnega tu v daljni Nizozemski. In izpred oltarja se oglasi »Kyrie eleison« in »Dominus vobiscum«. Prav tako je, kot nekdaj v domači cerkvi, ko so pred mnogimi leti kot otroci prvič razložili te svete župnikove besede. A danes vedo, kaj pomenijo in tudi zanje imajo svoj pomen: »Gospod usmili se nas, ki v tujini garamo in se mučimo za vsakdanji kruh, usmili se nas in daj nam moč, da vzdržimo, hrani nas z nebeškim kruhom. Gospod, bodi z nami, varuj nas, varuj naš narod in našo domovino, ki smo jo morali zapustiti; bodi z nami, Gospod, da vsaj nebeške domovine ne bomo izgubili.«

Kako lahko človek moli ob takih prilikah. Saj je vse, kot bi bilo v daljni domači cerkvi, samo tale cerkev, ta ni domača. Ni tistih veselih angelcev po oltarju in po slikah, ne krivih zlatih svetnikov, ki drže znamenja v rokah — ni sv. Florjana z vedrom, sv. Roka s psičkom, sv. Lucije z očmi, ne sv. Matija s sekiro, ne sv. Neže z ovčico, ne sv. Lovrenca z ražnjem in ne sv. Barbare s hostijo ali sv. Apolonije s kleščami. Slike so drugačne, barve drugačne, svetniki drugačni, oltar drugačen, cerkev drugačna, vse... Kako to? Saj smo res vendar v Holandiji in ne v domači cerkvi tam v Sloveniji. Pa saj smo se vendar že popolnoma navadili na te svetnike in cerkev — toda ob takih slovesnostih se človek bolj kot kdaj spomni domačega kraja, vse mu je živo pred očmi in duh odputuje tja in se živo zamisli v zlato preteklost in jo hoče prestaviti v sedanjost.

Tedaj se oglasi še slovenska beseda: v slovenski besedi oznanja duhovnik božjo besedo. Oh, to je radost, to je veselje, ki ga dožive samo nekajkrat na leto. Ko bi dobili svojega stalnega izseljenskega duhovnika, kako lepo bi to bilo. Vsako nedeljo bi imeli svojo lastno slovensko sv. mašo. Prosili so že zanj, pa ga ni, ga ne dajo, — ga nimajo... Slovenske božje besede, te nam je treba. Potem se ne bo treba bati, da bi zatajili svoj narod, kajti slovenska božja beseda nas bo učila, da je to greh in nas pred njim svarila.

Pater govori izpred oltarja. Na rodovitna tla padajo ta zrna. Ne bodo jih pozobale ptice neba in ne pohodili ljudje. Ljubezen do Boga in ljubezen do naroda bo rastle in se krepila, kajti srca trepečejo v svetem veselju, ko padajo vanje zrna večne resnice po domači besedi.

Zopet se oglasi petje. Dobro je pater Teotim izvežbal pevce. Holanec je sicer, a mu tako ugaja značaj slovenskega človeka, da se je že davno zavzel za naše rudarje. Marsikomu je že dobro svetoval, drugim pomagal iz stiske, tretjemu izboljšal položaj, tako da ga Slovenci okoli Heerlena že nazivajo z »naš pater«. In ko je obiskal našo domovino in videl njene krasote ter slišal našo pesem, se je navdušil za Slovenijo in Slovence. Lepa je Nizozemska in bogata, Slovenija pa skromna, a njena krasota je nekaj edinstvenega, njena pesem nekaj očarujočega. Pater se je ponudil Slovincem v pomoč ter hodil enkrat sem, drugič tja pomagat pevskim zborom. Pevski zbor iz Heerlerheide in njegova pevovodkinja gdč. Slavica Zajčeva so dobili v patru Teotimu svojega mecena. Ob skupnih nastopih pa dirigira p. Teotim združenim pevskim zborom na koru cerkve v Hessenbergu in dobro se tedaj odrežejo vsi. Tudi danes je slovenska pesem lepo odmevala po veličastni cerkvi in čistila vsemogočnega Vladarja vseh narodov.

Svea maša je končana. Zadnji zvoki cerkvene pesmi utihnejo. Zastave se dvignejo, zastavonoše jih dostojanstveno odnesejo po sredi cerkve na prosto. Za njimi stopa diplomatsko odposlanstvo. Ljudje se pa kar ne morejo odtrgati od klopi. Se bi radi pomolili za tega in onega. Saj so zelo goreče molili, a se jim zdi še premalo. Za svoje potrebe so prosili — o koliko jih je, za domače, ki so ostali

Po slovesni službi božji v sprevedu k narodni proslavi.

okoli svojih bander. Z godbo na čelu odkorakajo po vrsti drug za drugim skozi vso naselbino tja proti farni cerkvi sv. Kornelija. Tam je dvorana in v njej se bo vršila narodna proslava. Verska slovesnost je končana, sedaj pride na vrsto proslava narodnega praznika, popoldne pa se bodo pred slovesom še nekoliko pozabavali in veselili ter se nato ločili vsak spet nazaj v svoj kraj k svojemu opravilu.

na Slovenskem, za domovino in državo, za kralja, pa tudi za nizozemsko kraljico in Holandijo. Slovenec je pošten, tudi za Holandijo moli, ki mu daje kruha, dasi trdo prisluženega, pa prosi, da bi ga bilo še več in še boljšega, ki bi ga bili tudi domači v domovini deležni. In še ene iskrene prošnje niso pozabili — da bi jim Bog dal še enkrat videti domovino in drage svojce.

Pred cerkvijo je seveda že vse urejeno. Člani posameznih društev se zbero

Jan Plestenjak:

Vračanje

Sneg je naletaval in debele snežinke so se lepile na oknih nizke lesene bajte, se počasi topile in risale vzdolž vijugaste črte. Zdaj in zdaj je zastakalo drevo pod težo snega, zdaj in zdaj je zagrmel sneg na tla in sproščene veje so se kakor jetnikove roke dvignile kvišku, kot bi se hotele zahvaliti Bogu za usmiljenje.

V bajti je medlela drobna luč, v kotu je pa tenka lučka ožarjala jaslice. V mahovju so klečali z živimi barvami poslikani pastirčki, pred jaslicami so se pa že razvrstili trije modri, oblečeni tako bogato, da bi se tako ne mogel niti kitajski cesar. Le Marija, sv. Jožef in Jezušček so bili nekam beraški, bajtarski. K peči so se stiskali otroci: Jernač, Jože, Mica in Tonček, prav na vogalu pri uri pa mati Jera. Ni še bila stara, toda njen obraz je bil od skrbi in težkih ur razoran in lasje so se ji tudi že belili.

»Mama, preberite še pismo!«, je prosila Mica in presekala molk, ki je dušil otroke, še bolj pa mater.

Oče Ažbe je šel za delom na daljno Francosko, da bi s prihranki popravil bajto, prikupil njivico in poskrbel vsaj za vsakdanji kruh za svoj drobšč.

»Stokrat sem že prebrala!« je zavzdihnila mati, toda njen glas je bil mehko topel, pričakujoč in zaupajoč v moževo besedo, da bo prišel in v božjo milost, da ga bo na potu pred vsem hudim varovala.

Pisal je že pred meseci, da se pripelje za Božič, pisal je tudi, da je na Francoskem vojska in od tega pisma ni Jera dobila nobenega več. In od takrat so ji noči nemirne; ob vsakem šumu se zgane in če globoko v dolini zalaja pes, jo vso

prevzame: on gre. Če je v steni zaškrtal črv, je že mislila, da trka on, da je prišel on, gosposko oblečen in z denarjem založen. Toda njega ni bilo in ni bilo pisma. Morda so ga v vojsko vzeli, morda ga je v jami zasulo, morda se je prehladil, — slaboten je bil že tako in tako —, dobil pljučnico in umrl. Ob takih mislih so jo zahle solze in stiskalo jo je pri srcu.

»Pa preberite še enkrat!« je prosil Jernač in mati je odmotala že vse oguljeno pismo:

Draga Jera in ljubi otroci!

Najprej Vas pozdravljam in Vam sporočam, da sem zdrav. Tu, kjer kopljem, je le malo Slovencev. Zasluži se še dosti dobro, drago je pa tudi vse. Za Božič pridem domov, prej Ti bom pa še večkrat pisal, da ne boš v skrbeh. Za otročičke sem že nakupil nekaj, pa tudi denarja sem prihranil. Je pa povsod denar v trdih rokah. Ne grem pa nikamor, razen v cerkev. Francosko sem se že naučil za silo, je pa to strašno čudna govorica. Koliko je naša lepša. Kar zjokam se, kadar slišim pesem na slovenske besede. Upam, da ste zdravi. Vem, da Vam gre težko. Tu je zdaj vojska z Nemci, vendar za nas ne velja. »delati moramo bolj. Če bo le kaj novega, Ti bom takoj pisal. Nič se ne boj zame, nase pazi in na otročičke. Tako težko že čakam Božiča, ko Vas bom spet videl. Sedaj Vas pa vse lepo pozdravljam in na svidenje.

Vaš oče.

Otroci so poslušali, kot da je pismo šele ta trenutek priromalo iz Francije in da jim je vsaka beseda novo razodetje.

Ob posameznih besedah se je zdaj temu zdaj drugemu utrnila solza, materine so pa kapale na pismo in napajale nerodne in težke črke, da so se razlezele po papirju.

»Pa le pride, pa le pride!« je ploskal in vzklikal Tonček; zanj, ki je bil komaj štiri leta star, je bilo v pismu najvažnejše to, da je oče nakupil nekaj za otroke. »Molimo, da bi se res zgodilo!« je velela mati in si brisala solze.

»Oče naš... Za našega očeta... oče naš...« se je glasno vrstilo, zdaj mehko, zdaj ihté, zdaj spet zaupno, kot bi oče bil že na stezi proti bajti.

Lučka pri jaslach je pojemala in zdelo se je, da se v trepetu plamenčka premikajo »udi pastirci in da se priklanajo trije modri. Tudi zvezda je drhtela in se nizala k jaslcam.

»Mati, pastirčki so pa živili!« je kriknil Tonček, Jernač se mu je pa zasmeljal: »Norček!«

»Zakaj, ko pa vidim!« je zarenčal Tonček, tedaj pa je lučka že ugasnila. Zunaj je piskala burja, butala snežinke v okna, ki so bila že do polovice zasnežena.

»Mati, tako sem lačen!« je zajecal Tonček, mater je pa zabolelo. Drugod so pekli potice in kolače, ona pa zmore komaj sorzični kruh. Bog ve, kako pa je z njim, morda še tega nima, morda se trpinči kje v jarkih in je lačen in moker.

Sla je k miznici in načela hlebec, ki ga je namenila za drugi dan. Narezala je skoro do pičice enake kose in jih razdelila, le zase ni oddelila, zatajila je lakoto, ker je pred njo že zijala skrb pred prihodnjim dnem.

»Oče nam bo pa potice prinesel!« je iznova vzkliknil Tonček, cmakajoč z ustnicami in smehljajoč se trdemu kruhu. Misel na potice mu je bila tako sladka, da je pozabil vgrizniti v kruh.

»Bog daj, da bi bilo res!« je zavzdihnila mati in pogladila Tončka po glavi. Ob misli, da prinese oče potice, se je zresnila tudi Mica, in zamislila sta se Jernač in Jože. Morda se pa Tončkovo prerokovanje res uresniči. Ta misel ju je prevzela, da sta se je oklenila z vso ljubeznijo, z vsem upanjem in z vso vero.

»Pozno bo že!« je menila mati, od polnočnice že ni več spala in danes je praznik sv. Stefana.

»Počakajmo še!« se je zavzel Tonček. Mati ga je začudeno pogledala in tudi v njej je sedaj zagorelo upanje močnejše, da pa morda le pride.

Skromna luč je čudno trepetala in obletavala jo je nadležna večča.

Nekje v dolini so zalajali psi. Mati je prisluhnila in prisluhnilo so tudi otroci. »Ali je dobro zapahnjeno?« je zaskrbelo mater. Bajta je na samem in potepencev je nič koliko. Nič ne veš, kdaj se priklati v hišo in ti odnese še zadnje, kar premoreš.

»Jaz sem zapahnil!« se je možko odrezal Jernač in že izginil v vežo in še enkrat preizkusil zapah.

»Nič se ne bojte!« je velel samozavestno Jernač, čutil se je kot gospodarja v hiši.

Tonček je splezal k oknu in naslanjal čelo na mrzlo šipo.

»Mati, lučka gre k nam!« je nenadoma kriknil, prečudna radost se mu je razlezla po obrazu. K oknu so planili Jernač, Jože in Mica in za njimi še mati. Bolj se je lučka bližala, bolj se je v vseh vžigalo upanje, da morda lučka nese oče.

Lučka se je pozibavala zdaj hitreje, zdaj počasneje.

Od same nepoznane sladkobe niso mogli do besede in ko se je lučka približala hiši, jim je zastala sapa. Z lučko se je pomikal proti bajti moški s kovčegom na plečih in s kovčegom v roki.

»Oče gre!« je reklo nekaj Tončku, ni pa upal krikniti, zgrozil se je ob misli, če to ni morda razbojnik, ki pobira otroke.

Pobutalo je na vrata, otroci so se stisnili v klopčič in mati se je zgrozila, pa je bila misel, saj je on, močnejša.

»Jera!« je votlo zabobnel glas in se lovilo po bajti iz kota v kot.

»Bog bodi zahvaljen, on je!« je kriknila mati in kot mlada nevesta planila v vežo.

»Oče, oče, oče!« so vzklikali otroci, poskakovali, se objemali in noreli.

»Oče, oče, oče!« je odmevalo po bajti, on pa je razvrščal po mizi blago, čevlje, rute in nazadnje še potico.

»Pa sem rekel, da bo oče prinesel potico. Ti si me pa zmerjal, da sem norček!« se je trkal na prsi Tonček in se oklepalo očeta.

»Hvala Bogu!« je vila roke mati in od sreče ihtela.

Tisti Božič je bil za Ažbetove najlepši v življenju.

V hlev je priromala še ena kravica, in k bajti se je prislonila še ena njiva.

Mousser Karel:

Sвета ноќ v tujini

Marija stoji pri oknu in strmi na ulico. Nalaho se vsipajo sneženi kosmi na poledeneli asfalt in kmalu je pobeljena vsa cesta; le črnkasti tramvajski tir se vleče med ulicami, kakor dvoje grenkih misli, ki jima nikdar ne prideš do konca.

Marija misli.

Tam daleč nekje morda sedaj tudi sneži in prav tako tiho se vsipajo snežinke na slammate strehe, na izumrla polja in na temno zelene smrekove gozdove.

In pred oči ji stopi hišica, tesno stisnjena v reber in tako blizu gozda, da poletne popoldanske sence smrek segajo prav pred prag. In v tem hipu se ji zazdi rojstna hišica kakor drobna ptica, ki se je skrila in potuhnila pred jastrebovo gonjo.

Misel — hrepeneča romarica — ji odpušča k njej. Že stopa skozi vegasta vežna vrata v začrnelo kuhinjo. Mati stoji pred štedilnikom in devlje žerjavico v ponev. Oče prihaja iz hiše z molkom v roki, Jože naliva blagoslovljeno vodo v skodelico in Jerica išče škatlico s kadilom.

Sveti večer je.

Marija se zdrzne in nasloni čelo na šipo. Po pločniku hitijo ljudje; čudno nasmejanih obrazov so in Marija čuti, da so jim oči vesele kakor otrokom, ko ogledujejo novo igračo, ki so jo že dolgo želeli.

In misel zopet poroma nazaj. Oče je pričel z molitvijo, Jerica siplje kadilo na žerjavico, da se prijeten vonj dviga pod strop in se razliva po vsej kuhinji. Jože škropi s pušpanovo vejico in vsi molijo za očetom, ki z drhtečim glasom moli Zdravo Marijo.

Ko je vsa kuhinja prepojena z dehtečim vonjem, gredo še v »hišo« in v kamro in nato še okrog hiše, da se molitev staplja s snežinkami, ki neslišno padajo na zmrzla tla.

In vsa hiša postane kakor kapelica. Obrazi vseh so obsijani s čudovitim sijem, kakor da je v srcih skrivnost, ki jo vsi čutijo, pa se jo boje izraziti v besedah.

Pod oknom hrumi tramvaj in Marija se vzdrami. Roke ji trepetajo in v očeh ji blešče solze.

Sveta noč v domovini! Smejoči obrazi znancev, pritrkavanje zvonov, voščila in sreča v slehernih očeh.

Mariji se nabirajo solze v očeh in zdrsrnejo preko lic na šipo. Rahla sled se zariše na zasopljeno steklo.

Obrise si solze in stopi k mizi. Pred papirnatimi jasicami gori lučka, ki podhrteva, da svetli ognjeni jeziček nemirno bega po steni.

Pred Marijinim kipecem leži kartica — božični pozdrav iz domovine, in Mariji se zdi, kakor da iz sleherne črke diha vonj kadila, kakor da iz sleherne besede zvenijo domači zvonovi.

Tako preprosta je kartica, toda Marija čuti, da bi ji bilo brez nje še težje. Mala vaška cerkva je naslikana na njej, vsa v snegu in skozi polzasnežena okenca lije svetloba in pada proti gozdu, ki se šibi pod debelo snežno odejo. Iz line se sklanja droben anđel in s trobentico oznanja blagovest božjega rojstva. Marijine roke begajo nemirno po mizi, jok jo davi v grlu, najraje bi zahtela na glas.

V kuhinjo moram, pomisli in potegne z rokavom preko oči. Na stopnicah sreča gospo, ki je bila prav k njej namenjena.

»Danes zvečer ostanite doma,« reče odsekano. »Sina še ni, z možem pa greva na obisk. Če pride, mu dajte večerjo, naju pa ni treba čakati.«

»Prav, gospa.«

Mariji je všeč, da bo sama. Vse lepše se sanja o najlepšem, če si sam.

Ko pomije, odide nazaj v svojo sobico. Tema je že, toda ne prižge luči. Oči so ji uprte v jaslice, duh pa sproščen beži v domačo hišo, kjer se vonj kadila sladko prelija iz kuhinje v »hišo«, kjer oče s tresočim glasom prebira čudež božjega učlovečenja, v rojstno vasico, kjer bodo kmalu v skrivnostni mir vzdrti božični zvonovi.

Odsvit lučke nemirno bega po steni, iz Marijinih oči polze solze in počasi kapljajo na kartico, ki jo drži v roki.

Albina Zakrajšek:

Piši mu samo . . .

Mati je ležala težko bolna. Z uvelimi rokami se je krčevito oklepala »Bogca«, ki je bil še posebej blagoslovljen z odpustki za srečno zadnjo uro.

S slabotnim glasom je poklicala hčerko, ki je slonela ob posteljni stranici in skušala ustreči vsaki materini želji.

»Piši mu. — Takole mu piši v mojem imenu:

Moj izgubljeni, a večno ljubljeni sin!

Minilo je že 28 let, odkar nisem dobila od Tebe nobene črke.

Ti prvi, najtrpejši cvet moje materinske sreče in ljubezni!

Kdo bi preštel vse solze, ki sem jih pretočila zate, ko si odhajal v daljni tuji svet, moj nikdar pozabljeni otrok?

Kdo bi zacelil vse moje žulje na rokah in na nogah, ki sem jih dobila v težkem delu, da sem Ti mogla pošiljati denar, ko si študiral v mestih?

Kdo mi je polagal na ustnice zlate besede, ko so vsi drugi o Tebi slabo govorili?

Kdo mi vdihne vsako jutro in vsak večer lepo misel nate, ko bi Te morala že zdavnaj pozabiti, kot si me izbrisal Ti iz svojega srca?

Edino Bog ve, ki bo kmalu moj Sodnik in nekoč tudi Tvoj.

Bolnici je glava omahnila v blazino. Pogled je uprla v Križanega na steni. Z zadnjimi močmi je izpregovorila komaj slišno:

»Piši mu samo to: Vse Ti je odpustila Tvoja mati!«

Tretji dan po materinem pokopu je prišlo sporočilo iz Amerike:

Ljuba naša mati!

Sporočamo Vam, da je naš Nace v neki umobolnici. Zdravniki nimajo upanja, da bi se mu še kdaj vrnila ljuba pamet. Nikar ne bodite žalostni, saj Vas mi tem bolj radi imamo. Odposlali smo Vam zopet 10 dolarjev za Vaš priboljšek in olja kupite, da bo pri »Križu« lučka gorela za našega Naceta.

Zadnja in največja žalost je bila materinemu srcu odvzeta.

Njen dnevnik in njegova pisma

(Dalje.)

Novo leto 1916.

Nobenih poročil ne dohim — kje je vzrok? Se naslova nimam! —

Daleč tja čez hite moje misli. Saj tam nekje živiš ti, moj zaklad, vsa moja sreča. Če sem te kdaj ljubila — te ljubim sedaj, ko živim v samem večnem strahu za tebe, sedaj, ko niti ne vem, če si še živ? — Vedno bolj, če je to mogoče, sem vsa tvoja — moje misli so del tvojih, nebo in pekel v moji duši — vse zate, vse po tebi, umreti zate — bi mi bila radost!

Novo leto — mar res same solze mi boš prineslo?

Gospod, tako nemirna sem vsa, da komaj občutim Tvojo bližino! Spreglej zopet mojo slabost — o, saj hočem vedeti, da si bil danes v jutru: moj sladki gost!

12. I. 1916.

Končano, pozabljeno, odpuščeno. Ko sva se srečali z Julko, sem jo nagovorila, čeprav je gledala drugam.

Prva sem se uklonila in pozabila na krivico, ki mi jo je naredila.

Korak do sprave je težak
a v srečo vstaja mir sladak!

(Sardenko.)

Težko so se mi prvi odprla usta, a saj moram biti vendar jaz vodnica same sebe, ne pa, da bi v meni prevladalo sovraštvo. Zavest, da sem junček, je res sladka. Mami sem zelo ustregla; kdo bi kahal tisto staro jezo in sovraštvo in nikdar naj nam v jezi z brati sonce ne gre za »božjo gnado,« mi večkrat pravi teta Minka.

Moja najdražja!

13. I. 1916.

V bitki 20. XI. 1915 sem bil težko ranjen v glavo. Ko sem se zopet zavedel, sem bil daleč za bojno črto. Sedaj tu v ujetništvu. Misli, moli in ne bodi žalostna Ves Tvoj...

Čemu mi je prikrival tako dolgo? — Ranjen v glavo. —

O bolest molči
in če spregovori,
je beseda kratka, kratka.

(Lovrenčič.)

15. II. 1916.

Že mesec dni — nobenega glasu. Mar res, le bolečina sama mi zvesta bo ostala vse dni?

29. II. 1916.

Tvoj god je danes! Si li prejel moja voščila in kar sem oddala na »Rdeči križ«, tobak, cigarete, čokolado? Nič ne vem — le to, da te neizmerno ljubim in zato neizmerno trpim!

1. III. 1916.

Moj god. — Kako bi mogla biti vesela. Darilca, podoknica — harmonika. Meni veselje noče in noče v srce. O saj na licu je bil sam smeh, le v očeh mi bral prijatelj je solze... tudi moja mati zna jih brati, zato mi streže, kar more, in brez besed — tolaži. Mati — Bog ti plačaj! Kako sem po tebi jaz bogata!

Prva obletnica, kar Te poznam. 13. III. 1916.

Kaj naj napišem? Pretežke so moje misli, zato molčim, trpim! Le-tam čez se je utrnula zvezda... Ljudje pravijo, da to pomeni: smrt!

30. III. 1916.

Vse misli, želje v daljo koprne,
a vsaka se v bolestni nič razbline.
Za oknom smrtne sence se reže.

Dom in Svet, Sonet trenutkov.

(Dalje prihodnjič.)

(Jože Plot.)

Pozdrav iz Amerike

Najprej prav iz srca pozdravljam vse prijatelje, čitatelje tega lista, in posebno mladino daljne Evrope.

Neki prijatelj me je naročil na Vaš list, ki ga prav rada čitam jaz kakor tudi moji starši, ker je zelo zanimiv mesečnik. Čustitam Vam za trud in skrb za izseljence po širnem svetu, prijatelju se pa iz srca zahvalim, da mi je plačal naročnino za ta koristen list. Rekel mi je tudi, da naj se tudi jaz oglasim v Vašem listu, zato Vam danes pišem.

Stara sem 15 let, rodila sem se tu v Ameriki. Hodim v višjo šolo Sv. Imena in sem faranka fare sv. Lovrenca, ki jo vodi č. g. župnik kanonik J. J. Oman, ki je Vam gotovo že znan. Pojem rada, učim se rada, čitam rada, pišem pa vedno kaj. Zdaj, ko sem vamo sebe opisala in me že nekoliko poznate, bom pa napisala kaj o Slovencih tukaj v Clevelandu.

Tukaj imamo več slovenskih zborov, ne samo odraslih, ampak večinoma mladinskih. Tukaj v Clevelandu imamo deset mladinskih zborov. Sedem zborov poučuje g. Louis Seme, čigar sliko Vam pošiljam, dva zbora poučuje g. Ivan Zorman, čigar sliko Vam tudi pošiljam, en zbor pa poučuje Rev. M. Jager.

Pošiljam Vam tudi slike Skupnih mladinskih zborov pod vodstvom g. Louisa Semeta. Na tej sliki vidite vso tukaj rojeno mladino, ki ljubi in časti slovenski materinski jezik.

Imam več slik raznih slovenskih zborov in uniformiranih krožkov, slovenske programe, spominske knjige društev in prireditev, ki jih prirejamo v Ameriki v materinskem jeziku. Brala sem v več listih in tudi č. g. pater Kozimir Zakrajšek nam je govoril o muzeju, ki ga postavite v Ljubljani. Z veseljem Vam bom poslala te zanimive spomine, če mi boste sporočili naslov, kam naj jih pošljem.

Kakor veste, je med nami č. g. pater Kazimir, Imela sem priliko, pozdraviti ga in mu seči v roko na pikniku skupnih društev naše fare. Ko je pozdravil in govoril izseljencem, sem videla, kako so solze rosile oči naših slovenskih mater in očetov, in vem, da jim je segel ta ganljivi govor do dna srca.

Kako smo se pa mi mladi začudili, ko nam je gospod pater spregovoril v angleškem jeziku. Res, zelo smo bili veseli, imeti ga v naši sredi in želimo mu srečno potovanje čez široko morje in upamo, da nas zopet obišče.

Prejmite še enkrat iskren pozdrav od

Viktorije Hočevar.

3541 East 81 St., Cleveland, O., USA.

Viktorija Hočevar.

Naša mladina bratom in sestram v tujini

Z ganljivo ljubeznijo se je letos mladina nekaterih naših šol spomnila vseh tistih, ki jim ni dano, da bi dneve Gospodovega rojstva praznovali sredi med nami, v lepi slovenski domovini. Z vneto, ki jo premorejo le mlade, nedolžne duše, so učenci in učenke izdelali lepe slike in albume, zbrali šolske in leposlovne knjige, da bratom in sestram v tujini poklonijo za Božič najlepše: kosček domovine!

Tako je V. b in c razred v Bohinjski Bistrici, ki ga vodi gđc. Helena Piskernikova, poslal mične akvarelne slike in pisma, izmed katerih jih nekaj objavljamo:

Dragi rojaki!

Dolgo časa je že preteklo od takrat, ko sem Vam prvič poslal iskrene pozdrave tja daleč preko meja. Pisal sem Vam in pišem Vam tudi zdaj, da si vem, ali bo moje pismo prispelo do mesta, kamor sem ga namenil. Iz srca želim, da bi Vas našlo zdrave in bi Vam prineslo vsaj nekaj trenutkov veselja. Tudi mene bo zelo veselilo, če mi kaj napišete o lepoti Vašega kraja in kako se Vam godi.

Ce bi se moje želje spornile, bi se Vi vsi vrnili nazaj med svoje rojake v milo slovensko domovino. Ker pa to ni mogoče, pa prosim, da nas vsaj kdaj obiščete. Našo mejo varuje mogočni Triglav. Na Triglavu je Aljažev stolp. Gori so dali ime že naši pradedje, stari Slovani. Rekli so: Ima tri glave: z eno gleda v preteklost, z eno v sedanost, z eno pa v prihodnost. Pod Triglavom je Aleksandrov in Aljažev dom, kjer se izletniki okrepčajo.

Dragi rojaki! Ljubite naš lepi slovenski jezik! Starši, ki imate majhne otroke, učite jih slovensko govoriti, potem ne bodo odpadli od slovenskega naroda. Ostane zvesti slovenskim šegam in navadam!

Kakor v domovini nam, tako naj tudi Vam v tujini Miklavž prinese mnogo lepih daril. Želim Vam vesele in zadovoljne božične praznike in srečno novo leto. Iskreno Vas pozdravljam

Dular Marija,

učenka V. c razreda.

Dragi rojaki!

Namenila sem se, da pišem Vam, bratom in sestram, ki Vas sicer ne poznam, ki pa smo si bratje in sestre po rodu. Odrasli in otroci večkrat slišimo o Vas, ki ste tako daleč od nas. Največ pa sliši mladina v šoli. Moj rojstni kraj je Nemaški Rovt. Vsa dolina je obdana z gorami. Najvišja med njimi je Triglav. Na vrhu Triglava je Aljažev stolp, pod njim pa Aleksandrov dom, Triglavski dom in Vodnikova koča. Pod Triglavom je sedmero jezer, ki pošiljajo vodo v slap, ki teče skozi Bohinjsko jezero. Ob Bohinjskem jezeru je cerkva, posvečena svetemu Janezu. Blizu je hotel sv. Janeza. Četrte ure je oddaljena cerkva sv. Duha.

Nedelja 3. decembra je posvečena Vam, ki ste šli služiti kruh v tujino. To je prva adventna nedelja. Želimo Vam, da bi dobro služili svoj vsakdanji kruh in da bi ne pozabili svojega materinskega jezika.

Vsi Vam želimo mnogo sreče in božjega blagoslova!

Vas prisrčno pozdravlja

Rozman Gizela,

učenka V. b razreda.

Pomladnik Rdečega križa IV. b razreda na II. drž. dekliški meščanski šoli v Mariboru je pod vodstvom razredničarke gđe. Pavle Šončeve zbral v album najlepše posnetke krajev po naši državi in priložil naslednje pismo:

Bratom in sestram v tujini!

Me se vas vsako leto spominjamo na izseljensko nedeljo. Spominjajte se tudi vi nas, spominjajte se svoje domovine!

Naj vam vetrovi poneso tople pozdrave z zemlje slovenske in obudijo v vaših srečih sladke spomine nanjo. Pozdravlja vas sivi in ponosni Triglav, pozdravlja vas zelene planine in šumeči gozdovi, pozdravlja vas zvonček z Blejskega jezera in vam mehko naroča in kliče kot mati svojemu sinu: »Ne pozabi me in vrni se!«

Domovina vam ni dala kruha — a blagoslavlja naj vam ga ljubezen njena! Ne pozabite:

Tam kjer beli so snežniki,
holmci mali in veliki,
kjer izvira bistra Sava,
teče Soča, Krka, Drava,
tam je dedov zemlja krasna...

Pozdravljene!

Odbornice P. R. K.

Z lepim pismom, ki zanj v tej številki žal ni več prostora, so se ob izseljenski nedelji spomnile svojih sester po svetu šentpeterske mladenke v Ljubljani.

Ob teh in drugih zgledih iskrene ljubezni se zamislj, slovenska mladina, in spomni na svojo dolžnost do tistih, ki niso tako srečni, da bi se grel v toplem naročju matere domovine!

Našim izseljencem v Franciji!

Dogodki v zadnjih mesecih so v marsičem vplivali tudi na življenjske razmere med našimi izseljenci, ki so zaposleni po raznih krajih v Franciji.

V prvih dneh septembra so se začeli naši delavci kar v skupinah preseljevati v Jugoslavijo, ne oziraje se na delovne pogodbe, ki so jih podpisali s svojimi delodajalci. Svoje pičle prihranke so porabili za vožnjo in dostikrat si tudi vožnje niso mogli plačati, kajti pri prekinitvi pogodbe ima delodajalec pravico do povračila potnih stroškov, ki jih je imel pri prevozu delovnih moči iz Jugoslavije v Francijo. Razumljiva je prva zbeganost, negotovost in naval. Zdaj pa, ko so se razmere uredile in je povratek našim ljudem še zmerom omogočen, svetujemo vsem našim delavcem v Franciji, naj niti ne odhajajo brez vzroka in še preden jim izteče pogodba, nazaj v domovino. Ne smete pozabiti, da bodo tu rabili zmerom več delovnih moči, ker so v vseh panogah industrije in poljedelstva nastale vrzeli, ki vpijejo po nadomestitvi.

Pritožbe, ki prihajajo od vseh strani, dokazujejo, da naši ljudje ne morejo razumeti, da so nastale nove razmere, ki se jim bo treba prilagoditi, ker se zanje ne bi mogle delati izjeme.

Zato opozarjamo vse naše delavce na Francoskem, naj se ne dajo begati od ljudi, ki govorijo vsakovrstne izmišljotine, ki nimajo drugega namena in pomena, kot da sejejo zmedo med nepoučenimi.

Priporočamo vsakomur, naj se v vseh stvareh obrača na naš konzulat, pod katerega območje spada, ali pa na Izseljensko poslaštvo v Parizu (naslov: Office d'émigration yougoslave, 3, Rue Goethe, Paris XVI.), ki ima nalogo, da posreduje v vseh zadevah pri francoskih oblasteh. Če je treba včasih čakati malo dalje za odgovor, je vzrok v tem, ker je pač treba odgovarjati na stotine dopisov, ki prihajajo na naše urade.

Torej oni, ki ste še ostali, bodite brez skrbi in delajte lepo dalje. V primeru pa, če si ne znate sami pomagati in potrebujete pojasnila, se obračajte na zgoraj navedene naše oblasti, ki vam bodo prav gotovo dale zadovoljiv odgovor.

Slibar Anton.

P.S. Iskreno se zahvaljujem Rafaelovi družbi in vsem, ki so pomagali našim ljudem pri povratku v Francijo. Toliko ra-

zumevanja še nisem doživel pri nas za izseljenca, kakor prav v tistih dneh. Iskrena zahvala!

Položaj naših ljudi v Nemčiji z ozirom na nove razmere

Naši izseljenci, ki so že pred več leti prišli v Nemčijo in so se tam za stalno naselili — večinoma kot rudarji —, so vsi ostali na svojih dosedanjih mestih in delajo povsem tako kot prej; za »šihit«, ki traja osem in tri četrt ure, zaslužijo od 6 do 25 MR. Za zdaj še ni nikakršne nevarnosti, da bi morali zapustiti kraj, kjer so zaposleni, ali pa da bi izgubili delo — razen seveda v krajih, odnosno v rudnikih v neposredni bližini holandske in belgijske meje, kjer nihče ne more vedeti, ali bo treba odtod oditi ali ne. Če pa bi te obmejne kraje vendarle morali zapustiti, pa je zanje predvideno delo v drugih rudnikih, ki so od meje bolj oddaljeni.

Tudi tisti naši ljudje, ki so prišli v Nemčijo šele v zadnjem času, to je v lanskem in letošnjem letu, bodisi iz Jugoslavije, bodisi iz Belgije ali Francije in ki so zaposleni ne toliko po rudnikih kot pri javnih delih in v industriji, so ostali na svojih mestih, v kolikor seveda niso prostovoljno menjali zaposlitve in si našli drugo delo pod ugodnejšimi pogoji. Ti naši ljudje, ki so raztreseni po vsej Nemčiji, delajo po 8 do 10 ur na dan in zaslužijo na uro od 0,70 do 1,50 RM.

V vojni industriji v ožjem pomenu besede ni zaposlen nobeden naših delavcev, razen v posameznih panogah, ki so bile kot pomožne šele zadnji čas vključene v vojno industrijo (apnenice itd.); seveda delajo kot doslej nespremenjeno.

Takoj ko se je začela vojna, so se naši izseljenci v Nemčiji znašli pred težko izbiro, ali naj ostanejo ali naj se raje podajo nazaj v domovino. Naša državna zastopstva v Nemčiji so proučila položaj in jim nasvetovala, da jim zaradi vojne ni treba odpotovati, temveč da lahko še naprej mirno in nemoteno opravljajo svoje delo, skrb pa naj prepuste domovini, ki jih bo že poklicala, kadar bo za to stvarna potreba. V Jugoslavijo se je v zadnjem času podalo izvestno število delavcev, ki pa so ali dovršili svoje delo, tako na primer pri opekarnah, ali pa da se po enem ali dveh mesecih dopusta vrnejo poučno na delo.

Dosedaj ni bil iz službe odpuščen niti eden naših delavcev, seveda če ni bila temu vzrok bolezen in nesposobnost za nadaljnje delo. V tem primeru so potovali v jugoslavijo na stroške delodajalca, ki jim je prejel tudi stroške za prihod.

Zaščita naših ljudi s strani jugoslovanskih zastopstev uživa prav tako kot doslej polno pravico in priznanje tako pri nemških državnih uradih kot pri zasebnih podjetjih.

Ce se naš delavec pri delu smrtno ponesreči, dobi po novi nemški uredbi njegova družina, prav tako kot nemške, posebno podporo (na primer vdova s štirimi otroki okrog 25 do 30 tisoč dinarjev v gotovini ali 400 do 500 din mesečne rente).

Zedinjene države

Slovenski narodni dom na Holmes Ave. v Clevelandu, prvi slovenski dom v državi Ohio, je 24. septembra slavil 20letnico obstoja. Otvorjen je bil 24. avgusta leta 1919.

V Duluthu v Minnesoti so bile od 17. do 19. septembra velike slavnosti ob polstoletnem jubileju škofije. Škofijska katedrala stoji na kraju, kjer je do požara leta 1894, stala cerkev. ki jo je postavil slovenski misijonar Janez Čehulj. Slovesnosti se je udeležilo tudi mnogo naših rojakov. Govorniki so pohvalili veliko delo slovenskih misijonarjev.

Operni in koncertni pevec g. Tone Šubelj je 1. oktobra priredil v Brooklynu velik koncert v korist tamkajšnjega slovenskega doma. Po desetih letih, ko je imel koncert za Dom slepih v Ljubljani, je bil to njegov prvi samostojni koncert v Brooklynu. V letih svojega bivanja v Ameriki je g. Šubelj razvil in vzbudil tudi med tujimi narodnostmi zanimanje za slovensko glasbeno kulturo.

Mladi tenorist g. Tomaž Cukale, ki je že večkrat sodeloval na raznih slovenskih prireditvah, je 15. oktobra privrkat nastopil na samostojnem koncertu, in sicer v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma v Waukeganu, Illinois, kjer se je pred 29 leti tudi rodil.

V Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. v Clevelandu so 14. oktobra odprli **šolo moderne umetnosti**. V dneh od 10. do 12. novembra, pa so učenci že priredili razstavo svojih del.

Jubilej KSKJ so praznovala 21. oktobra vsa tri društva KSKJ (št. 110., 111. in 245.) v Barbertonu s sv. mašo in večerno prireditvijo v dvorani društva »Domovine«.

Čikaška zveza Jugoslovanske katoliške jednote je proslavila prvo obletnico 22. oktobra v dvorani SNPJ na Lawndale St.

z večjo prireditvijo, na kateri je med drugimi sodeloval tudi pevski zbor »Preserena«.

30 letnico obstoja je 21. oktobra letos (namesto v lanskem letu) slavilo v Clevelandu **Društvo Lunder-Adamič** št. 20. Slovenske svobodomiselnne podporne zveze, ki je bilo ustanovljeno kot dramsko društvo.

Slovenska šola, ki jo oskrbuje Prosvetni klub Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave., je 30. septembra otvorila svoje 16. leto nepretrganega pouka, ki se vrši vsako soboto.

Argentina

Buenos Aires. — Slovenska osnovna šola v Villa Devoto je 8. oktobra popoldne imela v prostorih Ljudskega odra veliko prireditev, na kateri so sodelovala razna društva, tako »Ljudski oder«, »Ivan Cankar« i. dr. ter mešani in mladinski pevski zbori. — Istega dne je bila akademija, ki jo je priredil konzorcij »Slovenskega lista« in na kateri so izvajala spored mimo »Slovenskega doma« tudi srbska, hrvaška in češka društva ter znani Kubikov zbor z deli iz slovenske, srbsko-hrvaške, češke, ruske in argentinske glasbene literature. Akademijo so izpolnile še razne deklamacije in telovadni nastopi. — »Ljudski oder« je 19. novembra proslavil v svojem domu 14. obletnico delovanja. — Tega dne je bilo tudi veliko **romanje Slovencev** — s posebnim vlakom — v Lujan, kakih 60 km zahodno od Buenos Airesa.

Uruguay

Montevideo. — Proslava ob rojstnem dnevu našega kralja. 10. septembra je č. g. David Doktorič v cerkvi sv. Frančiška daroval sv. mašo in imel lev priložnostni nagovor. Cerkvene svečanosti se je udeležilo mnogo Slovencev in tudi Hrvatov. — **Uspešno delovanje »Slovenskega krožka«**. »Slovenski krožek« v Montevideu je sklenil, da priredi vsak mesec vsaj eno predavanje. Vrsto je načel g. David Doktorič, ki je ob prepolni dvorani predaval o Slovincih po svetu. Drugo predavanje, ki ga je imela gospa dr. Mihok-Stefanutti, je bilo namenjeno obrambi pred najpogostnejšimi boleznimi; za njo pa je v drugo predaval g. Doktorič, in sicer o poljski zgodovini. Ob vsakem predavanju zapoje društveni zbor nekaj slovenskih pesmi. Poudariti moramo lepo udeležbo Hrvatov, kar je znamenje medsebojnega zblizanja. Saj je n. pr. nedavno tamburaški orkester »Slovenskega krožka« sodeloval pri veselici »Hrvatske katoliške zajednice«.

	Str.		Str.
Članki in razprave:			
C. F., Nekaj bolnih mest med jugoslovanskimi izseljenci v Franciji	92	Zakrajšek o. Kazimir, Srečanje z našimi iz tujine	105
Gole Jože, Slovenska pesem v tujini	154	Zakrajšek o. Kazimir, Mednarodna katoliška izseljenska liga	106, 150
Jankovič Janko, Pod kakšnimi pogoji se smejo poročiti izseljenci v Franciji	(platnice)	Zakrajšek o. Kazimir, Za izseljensko nedeljo	169
Kalan Janez, Izseljenci, domovina vas spet vabi	78	Zakrajšek o. Kazimir, Nadškof dr. Jeglič in slovensko izseljenstvo	176
M. K., Slovensko dijaštvo, v boj proti potujčevanju slovenskih izseljencev!	68	Zakrajšek o. Kazimir, Izseljenska zbornica ali izseljenski svet?	202
Miklič Rado, O državljanstvu	51, 70	Zupančič Ana, Počitnice izseljenskih otrok v domovini	155
Plestenjak Viktor, Tako dela narod, ki se sebe zaveda	89, 108	Bratom in sestram v tujini	170
Podgorski dr. Juro, Izseljenstvo — naša čast in naša rešitev	172	Ekspoze o izseljevanju	66
Premrov Jože: Krik naše mladine iz tujine	6	Govor Nj. kr. Vis. namestnika Pavla	65
Rozman Joško, Izseljenstvo — naš neobdelani socialni problem	35	Izredno zasedanje Izseljenske zbornice	144
Rozman Joško, Važne spremembe v sporazumu glede zaposlovanja sezonskih delavcev v Nemčiji	95	Izseljenci in naš turizem	97
Rožman dr. Gregorij, V novo leto	1	Jedna nepotrebna akcija	78
S. T., Slovencem v Franciji v razmišljanje	20	Jože Grdina	55
Skafar I., Prekmurški Slovenci v Slavoniji	54, 55	Klici naših izseljencev	95
Skafar I., Socialni in gospodarski položaj prekmurških in medjimurskih sezonskih delavcev v Baranji	121	Naše delo (poročilo)	113, 149
Bački in Banatu v leta 1939	91	Nova uredba za delavce in inozemce v Franciji	21
Slibar Tone, Naša narodna zavest	91	Rojaki iz Severne Amerike prihajajo v domovino	112
Trunk I. M., Slovenci in prospeh v Ameriki	151	Sklad za Izseljenski dom	57
Z. O. K., Cast ženi, ki jo zasluži	4	Slovenska dekleta za Anglijo	96
Zakrajšek o. K., Podgornik Anton	19	Tuje državljanstvo naših izseljencev	153
Zakrajšek o. Kazimir, V novi obleki in obliki	2	Ukinitve izseljenske glavarine	49
Zakrajšek o. Kazimir, Za slovenski izseljenski dom in izseljensko zbornico	17	Važno za naše rudarje v Nemčiji	22
Zakrajšek o. Kazimir, Mrs. Marion Kuhar	37		

Proza

(črtice, novele, potopisi, poročila, dopisi):

C., Lepa si, lepa	190
K. M., Ljubim te, domovina	56
Kmet Ivan, Slovo	188
Kotar Janez, Mešana kri	115, 156
Kunstelj France, Pismo	8, 23, 40
Kunstelj France, Njeni spomini	161
Mauser Karel, Sv. noč v tujini	210
Plestenjak Jan, Vračanje	208
Podlogar Anton, Sanje	46
Polda Tone, Kako so odhajali	38
Polda Tone, Eno samo pismo	99

	Str.		Str.
Remec P. B. S. J., Velika noč med Slo-		Zakrajšček Albina, Fantu v tujini .	143
venci v Holandiji	79	Zorman Ivan, Tam daleč ti si, domo-	
Sirk France, Bregarjevi	74	vina	153
Štrubelj Lojze, V sivi daljavi	116		
V. F., Slovenci v Holandiji	186, 205	Slike:	
Zabreščani	185	Aranicki dr. Fedor	49
Zakrajšček Albina, Njen dnevnik in		Brezavšček Franci in njegove sestrice .	24
njegova pisma 42, 58, 75, 101, 119,		Cerkev v Ratečah	203
158, 189,	212	Geografski pregled prekm. sezon.	
Zakrajšček Albina, Piši mu samo	211	naselbin v Jugoslaviji	125
Zakrajšek o. Kazimir, Na obisku v		Glavni odbor Slov. Zenske Zveze . . .	5
ameriški Sloveniji	180	Grdinova družina v Clevelandu . . .	55
Radost ob slovenski knjigi	46	Hočevar Viktorija	213
Izseljenske novice	9, 26, 47, 60, 82, 105	Kelih — dar izseljencev iz Merle-	
Mladinski kotichek (platnice) 9, 24, 81,		bacha	167
103, 162, 192, 213		Knez namestnik Pavle	65
Naši po svetu (platnice)	11, 28	Kruh naših v tujini	179
Naši po svetu (platnice)	61, 82, 104	Mrs. Kuhar Marion	37
Naši po svetu (platnice)	164, 194, 215	Miklavžev večer naših izseljencev v	
Po naši domovini	26, 81, 120	Winterslagu	10
Raznotere vesti (platnice)	163, 195	Naša mladina v Holandiji ob za-	
		ključku šole	159
Pesmi:		Odlikovanci Jugosl. kulturnega vrta	
Gregor Mali, Izseljenske pesmi 114,		v Clevelandu	75
160, 175		Podgornik Anton	19
Horvat France, Balada	7	Po slovesni službi božji v sprevodu	
K. I., Domovina	75	k narodni proslavi	208
Kmet Ivan, Klic domov	102	Pred cerkvijo v Hessenbergu	206
Kmet Ivan, Sinu	162	Predsednik vlade Dragiša Cvetković .	17
Kmet Ivan, Sinu	191	Prva počitniška kolonija slovenske	
Plestenjak Jan, Božični razgovor	201	izseljenske mladine v l. 1938. . . .	43
Polda Tone, Izseljenci v domovini . . .	44	Rožman dr. Gregorij	1
Rože Antonija, Domov	22	Slovenske deklice v Gladbecku . . .	168
Rože Antonija, Šopek na grob	191	Slovenci v Buenos Airesu	197
Z. A., Dve materi	152	Slovenski mladinski pevski zbor »Ven-	
Z. A., Očka moj	152	ček«, Heerlerheide, Holandija . . .	63
Zakrajšček Albina, Mati bolnemu sinu		Smiljanič Bogdan, generalni konzul v	
v tujini	36	Metzu	13
		Škerbec Franc iz Moerbecka	10

Iz konzularne službe. Z ukazom kralj. namestnikov 25. oktobra t. l. je za častnega konzula kraljevine Jugoslavije v Clevelandu postavljen gospod dr. Jakob Mally. Odličnemu amerškemu slovenskemu kulturnemu delavcu in z njim vsem drugim rojakom naše iskrene čestitke! — Z odlokom g. ministra zunanjih zadev 19. oktobra t. l. je razrešen dosedanje dolžnosti častnega vicekonzula v Clevelandu g. Mihajlo Ceresin. — Po ukazu kralj. namestništva 25. oktobra t. l. je za častnega konzula kraljevine Jugoslavije v Valparaizu v državi Čile postavljen g. Boško Babarović. Obenem je imenovan za častnega konzula kraljevine Jugoslavije v Magallanesu, v Čile, g. Božo Brzović. — Jugoslovansko odpravnništvo poslov v Teheranu je ukinjeno in mesto njega otvorjeno poslaništvo.

Sezonski delavci se vračajo iz Nemčije in Francije. Že v oktobru so se začeli vračati v domovino najprej v majhnih skupinah sezonski iz Francije, kamor jih je letos odšlo okrog 6000. Ob povratku smejo vzeti s seboj do 5000 frankov, ki jih na meji zamenjajo po tečaju 110 din za 100 frankov. Pohvaliti moramo skrb, ki so jo naše oblasti posvetile temu vprašanju, in z njo mnogo olajšale težkoče pri povratku. To nam najlepše dokazuje izjava ministra g. dr. Budisavljevića, ki jo je podal časnikarjem:

»Okoli 15. t. m. se bodo začeli vračati naši kmetijski delavci iz Nemčije. Teh je 15.000. Približno 600 jih bo še ostalo tam, ker je bilo tako določeno v pogodbi med Nemčijo in našo državo letos spomladi. Kr. vlada je storila vse, kar je potrebno, da se ta vrnitev našim izseljencem čim bolj olajša, ter je v prvi vrsti zagotovljena menjava srebrnih mark, ki jih izseljenci po nemških deviznih predpisih smejo nesti s seboj. Vsak delavec bo dobil na roko netto 13,50 din za srebrno marko, kar se že danes dogaja. To je bilo sklenjeno predvčeršnjim na konferenci, katere se je udeležil poseben zastopnik nemškega gospodarskega ministrstva. S tem se popravlja vsa časopisna poročila, ki so zaradi nepoučenosti navajala drugačne podatke.

Izseljenci bodo na meji dobili brezplačno popoln topel obrok hrane ter je pripravljenih zadostno število vagonov,

s katerimi se bodo lahko odpeljali v svoje rojstne kraje. Vlada je sprejela skupni predlog, ki sva ga sestavila skupno s finančnim ministrom dr. Sutejem, da se izseljencem ne zacarinijo stvari do vrednosti 10.000 din, kakor kolesa, stroji, razno delavsko orodje, ki ga nosijo s seboj iz Nemčije.

Podružnica Družbe sv. Rafaela v Crensovcih je imela 24. okt. redni letni občni zbor. Po sv. maši se je vršilo najprej zborovanje za izseljence, kjer je poleg predsednika g. svetnika Klekla govoril še izseljenski duhovnik g. Camplin, nato pa občni zbor. V preteklem poslovnem letu je podružnica opravila veliko delo, ki zadeva predvsem sezonsko delavstvo.

Clevelandski Slovenci so pozdravili vlado narodnega sporazuma z naslednjo brzojavko: Slovenci iz župnij sv. Vida, sv. Lovrenca in sv. Kristine čestitajo ob sporazumu predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću in dr. Korošcu ter se jima zahvaljujejo. Živela Jugoslavija! — Gombač, Babnik, Ponikvar, Oman, Grdina, Resnik, Debevec, Kuhar, Zakrajšek.

Vozne olajšave delavcem — povratnikom. Vsem našim delavcem, ki se iz tujine vračajo domov preko Jesenic, Rakeka in Maribora v času od 15. nov. do 31. dec. t. l., je odobren 50 odstoten popust od običajne vozne cene na vseh vrstah vlakov, in sicer za eno potovanje od omenjenih obmejnih postaj do kraja stanovanja. Delavci naj kupijo polovično vozno karto na osnovi potnega lista, ki ga žigosa obmejni policijski komisariat s posebnim besedilom.

Predavanja o izseljencih. G. tajnik je imel zadnji mesec 16 predavanj: v Ljubljani za duhovniško »Sodalitas«, Prosvetno društvo pri Sv. Krištofu, Marijino kongregacijo III. drž. gimnazije, Fantovski odsek pri Sv. Krištofu, za udeležence združenjskega tečaja in 11 predavanj za razne tečajnike in društva. g. Miklič v radiu in v trnovskem Prosvetnem društvu, g. Rozman v radiu. — G. Fr. Gasparič fantom tečajnikom. — Veliko predavanj ni bilo mogoče sprejeti zaradi pomanjkanja časa.

Na praznik 8. decembra je pel novo sv. mašo v cerkvi v Tunjicah g. Babnik Nandc, ki se je lani dalj časa mudil med našimi izseljenci v zapadni Evropi.

Največji slovenski pupilarnovarni denarni zavod

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Stanje vlog

420.000.000 din

Lastne rezerve nad

26.000.000— din

Dovoljuje posojila

proti vknjižbi. Za

vse obveze hranil-

nice jamči Mestna

občina ljubljanska

Uredbe o izseljenskih vlogah

Ministrski svet je predpisal uredbo o izplačilu izseljenskih hranilnih vlog pri onih bankah, ki so prišle v konkurz v času od 1. VI. 1925 do 30. II. 1931. Te vloge se bodo izplačevale iz državnih sredstev pod pogoji, ki jih navaja zakon o izplačilu izseljenskih vlog od 15. I. 1931 in v skladu s pravilnikom o delu državne komisije za izplačilo izseljenskih vlog 16. III. 1931. Za izplačilo izseljenskih vlog se bo uporabil znesek 15.043.660 din, kolikor je še ostalo neporabljenega denarja od vsote 50 mil. din, ki je bila stavljena na razpolago fin. ministru pri Poštni hranilnici za izplačilo izseljenskih vlog pri bivši Prvi srbski zemljoradniški banki v Beogradu. Za izplačilo po določbah te uredbe prihajajo v poštev izseljenske vloge pri sedmih zavodih, ki so prišli v konkurz v času od 1. I. 1925 do 3. II. 1931 s skupnim zneskom 15 mil. din. Po zakonu o izplačilu izseljenskih vlog pri Prvi srbski zemljoradniški banki v Beogradu je bila za izplačilo vlagateljev porabljenih okoli 35 mil. din.

Novi naročniki

Iz Ljubljane: Kosta Anton, krojač, Pražakova 5; Dr. Suher Ed., Smoletova ul. 6; Dr. Lavrič, tajnik Kmetijske zbornice; Dr. Pretnar Matej, Tyrševa 38; Resnik Terezija, Tyrševa 23/1; Dr. Muster Josip, Novi trg 4; Dr. Rus M., Miklošičeva 6; Dr. Derganc Franc, Komenskega ulica 4; Vencajz Milena, Tyrševa 17/II; Anko A., trgovec, Gajeva 5; Rihar Ivana, Cesta 20. oktobra 23; Dr. Prodan J., Masarykova cesta 14; Bajec Anton, Pod trančo št. 2; Dr. Meršol Val., Celovška 172; Dr. Lenček Ignac, Pred škofijo 7; Kavka Karel, Zibertova 11; Dr. Šuklje Vladimir, Tyrševa 1a; Kavarna »Emona«; Uredništvo »Ma' gospodar«, Gajeva 9/I; Jankovič Terezija, Poljanska 16, Jozefišče; Repež Marica, Svabičeva 15; Dr. Bitežnik, Poljanski nasip — rdeča hiša, pisarna Narodnega odbora. — Iz Nemčije. — Kotar Johann, Zollhaus Blumberg-Baden, Kantine A. Z. 45; Mlakar Jožef, Zollhaus Blumberg-Baden, Kantine A. Z. 45; Grum Jožef, Zollhaus Blumberg-Baden, Kantine A. Z. 45; Centa Franc, Zollhaus Blumberg-Baden, Kantine A. Z. 45; Izlaker Martin, Zollhaus Blumberg-Baden, Kantine A. Z. 45. — Iz Clevelanda O.: Mr. Math. Zakrajšek, 12814 Corrington Ave.; Mr. Anton Zakrajšek, 1008 E 64 St.; Mrs. Frances Lamouth, S 1207 Doluth Ave.; Mrs. M. Zakrajšek, 1157 E 161 St. — Iz ostalih krajev: Bračun Jožef Toplice 26, pošta Koprivnica pri Rajhenburgu; Ambrož Iv., Mostar, rudnik; Lenassi Julij, Cernuče 111, p. Ježica; Jagodic Antonija, Ljubljanska cesta 2, Tržič; Savinšek Minka, uradnica Hran. in pos., Jesenice; Schenker & Co., Jesenice; Kavčič Zinka, Prešernova 7, Jesenice; Krekova knjižnica, Jesenice; Soeur Marie Defillia, Religieuses Convent de Sion, Notre Dame de Sion, Chepstow Villos, Bayswater, London W 11; Občina Kropa; Veselič Ivan pri Japp Olgi, Grodiz P. Riesen, Adolf Hitlerstr. 37, Sachsen; Lojze Turk, trgovec, Višnja gora; Javna mestna knjižnica, Celje; Sr. Gabriela Verbič, Hermanas eslovenas, Hosp. Ramos Mejia Calle Gral. Urquiza 609, Buenos Aires, Arg.; Otroško zavetišče na Skali, Tržič; Il. drž. dekl. mešč. šola v Mariboru; Slovenski krožek v zavodu sv. Stanislava, St. Vid nad Ljubljano; Mi mladi delavci, Vidovdanska c. 16, Ljubljana; Privilegirana agrarna banka v Beogradu; Frančiškanski samostan, Brežice; Mrs. Marie Miller, 1854 W. 23 Str., Chicago, Ill.; Mrs. Mana Demšar, 1121 So 15 Str., Sheboygan, Wis.